

Tonico: un homenatge des de Bétera

Publicat el 30 de gener de 2017 per Vicent Partal i Montesinos al seu blog: MAILS PER A HIPÀTIA demesvilaweb.cat

Aquest cap de setmana s'ha mort Tónico. Antoni Escartí Camps, el fill de Pura l'Elianera, era una de les poques persones del poble que tota la gent de la meua generació coneixíem, amb qui tots i cadascú de nosaltres, del primer a l'últim, havíem intercanviat en alguna ocasió unes poques paraules.

Tónico era això que ara es diu un disminuït psíquic i que quan jo era un xiquet, amb aquella crueltat despiedada dels primers anys seixanta, es deia simplement 'el tonto'. Ploguera, fes calor o nevara a Tónico sempre te'l trobaves en girar el cantó de l'estació. Sempre somrient. Sempre caminant d'una forma estranya que el definia, com si flotàra, amb uns ulls encesos i estranyament vius sota la seua boina sempre encaixada al cap. 'Tens una pesseta? per un cigarret?'. La pregunta era invariable. Sempre la pesseta i el cigarret. Un dia li deies que sí i un altre que no. Un dia el renyaves perquè fumava massa i ell responia divertit amb aquell peculiar 'uei, uei, uei..' seu. Un dia simplement el saludaves amb un bon dia. En realitat tot deepenia molt de l'estat de nosaltres, del nostre. Perquè ell sempre estava allí i sempre del mateix humor. Tónico no es feia mai el pesat i mai deixava d'agrair que li'n donares una de pesseta o que li donares un cigarret. La seua felicitat suprema, tan senzilla, era que li deixaren tocar la campana de l'estació, cosa que li deixaven fer de tant en tant perquè en aquella època alguna gent encara no vivia, com avui, obsesionada per les regles ...o tocar-la sense permís i eixir immediatament corrents amb el somriure ben dibuixat a la boca.

Els pobles, tots els pobles i Bétera també, tenen gent que els defineixen, gent que es confonen amb el paisatge, que acaben sent paisatge viu. Savis o lladres, elevats o enfonsats, atents o malalts, llestos o desgraciats. En cada poble hi ha algú que sempre està en el seu lloc i que tu saps que sempre trobaràs al seu lloc, com un senyal, com una marca, com una peça. Durant anys Tónico va fer aquest paper en la vella estació del trenet de Bétera. Quan el sentia arribar

ell corria a demanar la pesseta o el cigarret sense saber que per als que arribàvem era com el primer alè d'aquella Bétera que avui ens queda ja tant lluny a tots.

Esperança, una de les ànimes més durament sensibles que tenim, li va fer fa anys unes fotografies esborronadores, precioses, sobre les quals ja vaig escriure en un apuntament anterior. Unes fotografies que ens permetran guardar-lo en el nostre cap fins que morim nosaltres també. I avui voldria penjar-ne una ací com un petit homenatge trist a un home que no va tenir la millor vida possible però que ens va saber fer part del seu món a tots els que passàvem per l'estació.

